

การศึกษาสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา
ขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

Assessing Digital Competency of Teachers to Enhance Life Skills
of Students in Extra - Large Schools under the Secondary
Educational Service Area Office Bangkok 2

สิทธิพรหม วินัยธรรม^{1*} และสุบิน ยुरารัช²

Sittiprom Winaithum^{1*} and Subin Yurarach²

^{*1,2} สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร 10900

^{*1,2} Educational Administration, Graduate School of Management, Sripatum University, Bangkok, 10900

Received : October 25, 2024 Revised : November 14, 2025 Accepted : November 20, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูที่ส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และ 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูและทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยศึกษาจากครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 347 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีสมรรถนะเชิงดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ครูมีสมรรถนะเชิงดิจิทัลในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง สมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน สมรรถนะด้านการสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชน สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนก็อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยเฉพาะทักษะการตัดสินใจ 2) สมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเท่ากับ 0.941 หมายความว่าบุคคลที่มีระดับสมรรถนะสูงมักจะมีระดับทักษะสูงด้วย

คำสำคัญ : สมรรถนะเชิงดิจิทัล, ทักษะชีวิตของนักเรียน, มัธยมศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) investigate the level of digital competency among teachers who promote life skills in extra - large schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 2) analyze the relationship between teachers' digital competency and students' life skills in these schools. The study involved 347 teachers from extra-large schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2. Quantitative data were collected using questionnaires. The data were analyzed using percentages, the mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The findings revealed that 1) overall, teachers demonstrated a very high level of digital competency. When considering each aspect, teachers exhibited a very high level of digital competency in all areas. Ranked from highest to lowest mean score, these areas were: self-development competency, ethical and moral competency in using digital technology, classroom management competency, competency in building relationships and collaboration with the community, and learning management competency. Students' life skills were also at a very high level, particularly

*สิทธิพรหม วินัยธรรม

E-mail : sittiporm.wi@gmail.com

decision-making skills. 2) There was a statistically significant positive correlation between teachers' digital competency and the promotion of students' life skills at the 0.01 level, with a Pearson correlation coefficient of 0.941. This indicates that individuals with high levels of digital competency tend to also have high levels of life skills.

Keywords : Digital Competency, Students' Life Skills, Secondary Education

1. บทนำ

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกแง่มุมของชีวิต การศึกษาถือเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาบุคลากรให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ครูในฐานะผู้ชี้แนะและผู้จุดประกายความรู้ จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะและความรู้ให้สอดคล้องกับยุคสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งมีจำนวนนักเรียนมากกว่า 2,500 คน ครูต้องเผชิญกับความท้าทายที่แตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก ไม่ว่าจะเป็นการจัดการชั้นเรียน การดูแลนักเรียนจำนวนมาก และการตอบสนองความต้องการที่หลากหลาย ในวงการการศึกษา เทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ไร้ขีดจำกัด การสื่อสารที่รวดเร็ว และเครื่องมือการเรียนรู้ที่หลากหลายล้วนเป็นโอกาสที่ท้าทายให้ครูต้องปรับตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ ในการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศพบว่า ความสำคัญของสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษนั้นต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อออกแบบพัฒนา และจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถสร้างสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ที่น่าสนใจ สร้างแรงจูงใจ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ติดตามประเมินผล และวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อปรับปรุงการสอนและพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนต้องรู้จักสื่อสารประสานงาน และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และครูท่านอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบ

อย่างไรก็ตาม ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอาจเผชิญกับปัญหา เช่น การขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม การขาดทักษะในการเลือกประยุกต์ใช้ และบริหารจัดการเครื่องมือ แพลตฟอร์ม และ

สื่อดิจิทัล การขาดความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี ความกังวลเกี่ยวกับปัญหาทางเทคนิค และการขาดแคลนทรัพยากร และการสนับสนุนสืบเนื่องมาจากนักเรียนที่มีจำนวนมาก

ในขณะเดียวกัน ทักษะชีวิตของนักเรียนก็เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนในการดำรงชีวิต การเรียนรู้ และการทำงาน ในศตวรรษที่ 21 ทักษะเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวรับมือ และแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมสุขภาพ พัฒนาตนเอง บรรลุเป้าหมาย และประสบความสำเร็จในชีวิต แต่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ นักเรียนอาจขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะชีวิตในสภาพแวดล้อมจริง ขาดทักษะในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน และเผชิญกับความเครียด ความวิตกกังวล และปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการอยู่ในสังคมที่มีการแข่งขันสูงและแออัด

กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ มีหลักการสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์โดยคำนึงถึงชาติ ศาสนา ศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม กีฬา ความปลอดภัย ความมีโอกาและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งมีสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2566) กล่าวได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการต้องการให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทยเป็นกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการใช้ชีวิตในโลกอนาคตผ่านการเรียนรู้ และฝึกฝนทักษะที่หลากหลาย ซึ่งทักษะการแก้ปัญหาเป็นหนึ่งในทักษะที่มีความสำคัญ ที่สามารถเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเผชิญสถานการณ์และรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ต่อไป นโยบายดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักของภาครัฐต่อความสำคัญของการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งรวมถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความสำเร็จในชีวิตและการทำงานในอนาคต

ผลสำรวจของ Thailand Policy Lab (Thailand Policy Lab Team, 2564) ชี้ให้เห็นว่าปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนในปัจจุบันและปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขมากที่สุด คือ การศึกษาและการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ รองลงมาคือ สุขภาพจิตและสุขภาพของเยาวชน และความยากจนและการจ้างงาน (Thailand Policy Lab Team, 2564) ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายที่เยาวชนไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งรวมถึงปัญหาการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ปัญหาสุขภาพจิต และปัญหาความยากจน

ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อพัฒนาการและคุณภาพชีวิตของเยาวชน ดังนั้นการพัฒนาทักษะชีวิตจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน เพื่อให้พวกเขาสามารถรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะชีวิต เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการจัดการความเครียด และทักษะการแก้ปัญหา จะช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ มีความมั่นใจในการเผชิญหน้ากับปัญหา และสามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบ

ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียนจึงส่งผลให้ผู้สอนมีบทบาท สำคัญในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดแก้ปัญหา โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้จากบทความของ ทรูรัฐออนไลน์กล่าวว่า ครูเปลี่ยน เด็กเปลี่ยน สร้างโอกาส การศึกษา การเรียนจากประสบการณ์ตรง นั่นก็คือจัดการเรียนรู้แบบโครงงานฐานอาชีพร่วมกับสถานประกอบการ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะผู้ประกอบการ ได้ฝึกทักษะวิชาชีพตามความสนใจ และความถนัด ได้ลองทำงานจริง ฝึกประสบการณ์ในสถานที่จริง ไม่แยกวิถีชีวิตทำงาน เพื่อเลี้ยงชีพ กับการศึกษาออกจากกัน ผู้เรียนสามารถเรียนและทำงานไปด้วย เพราะมีความยืดหยุ่นทั้งการจัดการเวลา การจัดการกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน เสริมจุดเน้นที่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษ หรือเพื่อพัฒนา ทักษะพิเศษ เฉพาะทางตามความต้องการ นับรวมไปถึงมีอิสระในการออกแบบวัดประเมินผลตามสภาพจริงของพัฒนาการของ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถนำประสบการณ์จากการประกอบอาชีพ หรือ การทำกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ เทียบประเมินเป็นผลการเรียน โดยประเมินจากความรู้ความสามารถ ทักษะ หรือประสบการณ์ผู้เรียน มุ่งเน้นค่านึงถึงประโยชน์ของ “ผู้เรียน” เป็นสำคัญ เชื่อมโยงหลักปฏิบัติสำคัญ พื้นที่และสื่อการเรียนรู้ไม่มีกรอบของห้องเรียน โรงเรียน ไม่มีข้อจำกัด เรื่องระเบียบของอาคารสถานที่เรียน สื่อการเรียนรู้เรียนรู้ได้ทุกที่ ทั้งที่บ้าน ชุมชน ธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น Mobile School และสามารถสร้างพื้นที่ การเรียนรู้ร่วมกันได้โดยไม่มีข้อจำกัด (ไทยรัฐออนไลน์, 2567) ซึ่งได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานฐานอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะผู้ประกอบการ ได้ฝึกทักษะวิชาชีพ ตามความสนใจ และความถนัด ได้ลองทำงานจริง ฝึกประสบการณ์ในสถานที่จริง ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ครูมีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรค์ประสบการณ์การเรียนรู้

ที่ส่งเสริม การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน การจัดกิจกรรม ที่เน้นการปฏิบัติจริง การทำงานเป็นกลุ่ม การแก้ปัญหา และการสะท้อนความคิด จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์ตรง และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิต และการทำงานในอนาคต

จากข้อมูลและบริบทที่กล่าวมาข้างต้น การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของไทยในปัจจุบันจำเป็นต้องพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนานักเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างสมรรถนะครูยุคดิจิทัลและทักษะชีวิตของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ขึ้นมา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะ ครูยุคดิจิทัลกับทักษะชีวิตของนักเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า ผลการวิจัยครั้งนี้จะมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของไทยต่อไปในอนาคต รวมถึงคุณประโยชน์ ด้านวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจถึง บทบาทของสมรรถนะครูยุคดิจิทัลในการส่งเสริมทักษะ ชีวิตของนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการออกแบบ นโยบายและแนวทางการพัฒนาครู เพื่อให้สอดคล้องกับ ความต้องการของสังคมและโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป

การวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะ ครูยุคดิจิทัล ซึ่งครอบคลุมทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างแรงบันดาลใจ และ ทักษะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับทักษะชีวิตของนักเรียน โดยมี สมมติฐานว่าครูที่มีสมรรถนะครูยุคดิจิทัลสูงจะสามารถ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้ดีกว่าครูที่มี สมรรถนะครูยุคดิจิทัลต่ำ และโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 2,500 คน ซึ่งมีบริบทเฉพาะและความท้าทายที่แตกต่างจากโรงเรียน ขนาดเล็กและขนาดกลาง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูที่ ส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

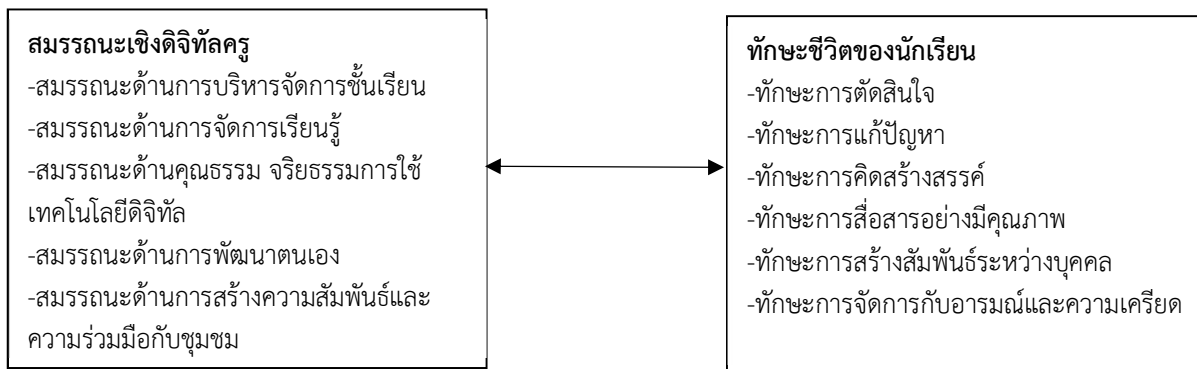
2.2 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะเชิง ดิจิทัลของครูและทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

3. สมมติฐานของการวิจัย

สมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ทักษะชีวิตของนักเรียน

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และศึกษาปัจจัยสมรรถนะครูและทักษะชีวิตของนักเรียนที่มีความสัมพันธ์กัน (สุตามาศ ศรีนोक, 2557) โดยนำกรอบแนวคิดจากการสังเคราะห์ตัวแปร กำหนดกรอบสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูไว้ 5 ด้าน และการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน 6 ด้าน ดังนี้ สมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นวิธีค้นหาความรู้และความจริง โดยเน้นที่ข้อมูลเชิงตัวเลข มีการออกแบบวิธีการวิจัย โดยมีการควบคุมตัวแปรที่ศึกษา จัดเตรียมเครื่องมือรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพ ทั้งความเที่ยงและความตรงที่สามารถวัดได้ใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ และประมวลผล (แวนดาว พรหมเสน, 2554)

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3,224 คน จาก 22 โรงเรียน

5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling :SRS) กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 347 คน

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง และสมรรถนะด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน และทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบไปด้วย ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ ทักษะการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

และอายุ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ส่วนที่ 2 สมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูในสถานศึกษา ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน จำนวน 6 ข้อ ด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ ด้านคุณธรรม จริยธรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จำนวน 6 ข้อ ด้านการพัฒนาตนเอง จำนวน 6 ข้อ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน จำนวน 6 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ส่วนที่ 3 การส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้ ทักษะการตัดสินใจ จำนวน 5 ข้อ ทักษะการแก้ปัญหา จำนวน 5 ข้อ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 ข้อ ทักษะการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ จำนวน 5 ข้อ ทักษะการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จำนวน 5 ข้อ ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด จำนวน 5 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถาม และปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีคุณภาพสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ปรากฏว่าได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับครูในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน จากนั้นนำผลที่ได้จากการไปทดลองใช้มาหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.980

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ผ่านเขตพื้นที่พร้อมกับแบบคิวอาร์โค้ดแบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูและการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน แล้วนำค่าไปเทียบกับเกณฑ์ เพื่อดูว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับใด

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ สมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

สมรรถนะเชิงดิจิทัลของครู	กลุ่มตัวอย่าง (n=347)		ระดับสมรรถนะ
	\bar{x}	S.D.	
1. สมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.62	0.13	มากที่สุด
2. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	4.53	0.09	มากที่สุด
3. สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.64	0.10	มากที่สุด
4. สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง	4.69	0.12	มากที่สุด
5. สมรรถนะด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน	4.60	0.10	มากที่สุด
รวม	4.62	0.06	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าครูมีสมรรถนะเชิงดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62, S.D. = 0.13$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูมีสมรรถนะเชิงดิจิทัลในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{x} = 4.69, S.D. = 0.12$) สมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{x} = 4.64, S.D. = 0.10$) สมรรถนะ

ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.62, S.D. = 0.13$) สมรรถนะด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ($\bar{x} = 4.60, S.D. = 0.10$) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.53, S.D. = 0.09$)

6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ทักษะชีวิตของนักเรียน	กลุ่มตัวอย่าง (n=347)		ระดับสมรรถนะ
	\bar{x}	S.D.	
1. ทักษะการตัดสินใจ	4.69	0.22	มากที่สุด
2. ทักษะการแก้ปัญหา	4.50	0.17	มาก
3. ทักษะการคิดสร้างสรรค์	4.66	0.13	มากที่สุด
4. ทักษะการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ	4.67	0.18	มากที่สุด
5. ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.65	0.11	มากที่สุด
6. ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด	4.63	0.08	มากที่สุด
รวม	4.63	0.07	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่าการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากทักษะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะการตัดสินใจ ($\bar{x} = 4.69, S.D. = 0.22$) ทักษะการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ ($\bar{x} = 4.67, S.D. = 0.18$) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.66, S.D. = 0.13$) ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{x} = 4.65, S.D. = 0.11$) ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด ($\bar{x} = 4.63, S.D. = 0.08$) ทักษะการแก้ปัญหา ($\bar{x} = 4.50, S.D. = 0.17$)

6.3 ผลการวิเคราะห์การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูและการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 การวิเคราะห์ข้อมูลนี้ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดเป็นตัวแปรดังนี้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน (C1) ด้านการจัดการเรียนรู้ (C2) ด้านคุณธรรมจริยธรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (C3) ด้านการพัฒนาตนเอง (C4) ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน (C5) ทักษะการตัดสินใจ (S1) ทักษะการแก้ปัญหา (S2) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (S3) ทักษะการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ (S4) ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (S5) ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด (S6)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูและการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2

ตัวแปร	C1	C2	C3	C4	C5	S1	S2	S3	S4	S5	S6
C1	1	0.704	0.819	0.798	0.678	0.669	0.793	0.713	0.738	0.773	0.763
C2	0.704	1	0.799	0.818	0.393	0.814	0.755	0.633	0.540	0.798	0.664
C3	0.819	0.799	1	0.887	0.649	0.683	0.787	0.885	0.748	0.909	0.929
C4	0.798	0.818	0.887	1	0.572	0.896	0.917	0.784	0.799	0.886	0.782
C5	0.678	0.393	0.649	0.572	1	0.482	0.479	0.561	0.529	0.571	0.565
S1	0.669	0.814	0.683	0.896	0.482	1	0.832	0.501	0.660	0.701	0.496
S2	0.793	0.755	0.787	0.917	0.479	0.832	1	0.680	0.703	0.812	0.670
S3	0.713	0.633	0.885	0.784	0.561	0.501	0.680	1	0.723	0.928	0.925
S4	0.738	0.540	0.748	0.799	0.529	0.660	0.703	0.723	1	0.737	0.722
S5	0.773	0.798	0.909	0.886	0.571	0.701	0.812	0.928	0.737	1	0.870
S6	0.763	0.664	0.929	0.782	0.565	0.496	0.670	0.925	0.722	0.870	1

จากตารางที่ 3 พบว่าสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครู (competency) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน (skill) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเท่ากับ 0.941 หมายความว่าบุคคลที่มีระดับสมรรถนะสูงมักจะมีความสัมพันธ์ทักษะสูงด้วย

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 พบว่าครูมีสมรรถนะเชิงดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลธิชา ศิริศักดิ์ และดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ (2563) เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลสำหรับครู โดยการวิจัยนี้ได้มีการวิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะดิจิทัลที่เหมาะสมสำหรับครู

จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะดิจิทัลสำหรับครูประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 2. ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 3. การเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 4. การผลิตสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล และ 5. จรรยาบรรณในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะดิจิทัลของครูอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่ครูได้รับการอบรมและพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง และมีความตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทราพร เขาวรัตน์ (2565) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ผลการวิจัย พบว่า ด้านการรู้ดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในครั้งนี้นี้ที่ด้านการพัฒนาตนเองของครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยครูมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล ครูสามารถแสวงหาความรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ครูยังสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้มาพัฒนาตนเอง และประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กณิษฐา ศิริศักดิ์ และดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ (2563) เรื่องการวิเคราะห์ห้องศัพทประกอบสมรรถนะดิจิทัลสำหรับครู โดยการวิจัยนี้ได้มีการวิเคราะห์ห้องศัพทประกอบของสมรรถนะดิจิทัลที่เหมาะสมสำหรับครู ผลการวิจัยพบว่า จรรยาบรรณในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในครั้งนี้นี้ที่ด้านคุณธรรม จริยธรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด โดยครูมีจิตสำนึกยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเอง ผู้เรียน และสังคม ครูสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ปลอดภัย และรับผิดชอบ รวมถึงสามารถส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน และด้านการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ครูสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและควบคุมชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ครูสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก สร้างสรรค์ และมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียนในยุคดิจิทัล รวมถึงครูสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์และความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนาการศึกษา ครูสามารถสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และทำงานร่วมกันผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเรียนรู้ของบุตรหลาน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนและผู้เรียนอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ทักษะชีวิตของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีฟ้า วงศานนท์ (2565) เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนแม่แจ่ม ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่ดีและประชุมเชิงปฏิบัติการประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่าสภาพทักษะชีวิตของนักเรียนมีทักษะการทำงานได้ดี มีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกโรงเรียนรวมถึงร่วมกิจกรรมกับชุมชนสม่ำเสมอ มีการจัดการเรียนการสอนเน้นทักษะอาชีพ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่ครูผู้สอนมีการส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยทักษะการตัดสินใจ ทักษะการสื่อสาร อย่างมีคุณภาพ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการจัดการอารมณ์ และความเครียด อยู่ในระดับมากที่สุด และทักษะการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ครูมีการส่งเสริมให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลและทางเลือกต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจ ส่งเสริมให้นักเรียนฟังอย่างตั้งใจและเข้าใจผู้อื่น สนับสนุนให้นักเรียนลองผิดลองถูกและเรียนรู้จากความผิดพลาด สนับสนุนให้นักเรียนสร้างมิตรภาพและทำงานร่วมกับผู้อื่น สอนนักเรียนให้รู้จักบริหารจัดการกับความโกรธ และความผิดหวัง และสนับสนุนให้นักเรียนคิดหาทางเลือกในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูและการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า สมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูและการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเท่ากับ 0.941 หมายความว่าครูที่มีสมรรถนะเชิงดิจิทัลสูง มีแนวโน้มที่จะส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนได้ดีกว่าครูที่มีสมรรถนะเชิงดิจิทัลต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมอร จันทะคาม (2564) เรื่อง สมรรถนะหลักของครูผู้สอนยุคดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะหลักของครูผู้สอนยุคดิจิทัลในด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน โดยครูที่มีสมรรถนะหลักของครูผู้สอนยุคดิจิทัลสูง จะสามารถส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้ดีกว่าครูที่มีสมรรถนะหลักของครูผู้สอนยุคดิจิทัลต่ำ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่ครูมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตควบคู่ไปกับการเรียนรู้

นอกจากนี้ ยังพบว่าตัวแปรด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร อย่างมีคุณภาพ ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด มีความสัมพันธ์กัน โดยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ทางบวก และพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เท่ากับ 0.929 ซึ่งหมายความว่าตัวแปรเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงพร้อมกัน ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ น้อยที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการสร้าง ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน มีความสัมพันธ์ ทางบวกกันในระดับต่ำ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เท่ากับ 0.393) ซึ่งอาจเป็นเพราะครูยังขาดความรู้ความเข้าใจ หรือยังไม่เห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใน การจัดการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มากนักหรืออาจเป็นเพราะโรงเรียนยังขาดการสนับสนุน ส่งผลให้ครูไม่สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสยามน อินสะอาด (2566) อ้างถึง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้เสนอแนะว่า การสร้างและส่งเสริมทักษะความเชี่ยวชาญสมรรถนะดิจิทัลนั้น สิ่งสำคัญคือโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล ควรวาง โครงสร้างพื้นฐานให้ครู นักเรียน หรือคนในชุมชนได้เข้าถึง คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต ซึ่งจะ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นโดยอัตโนมัติ และนำไปสู่คุณภาพ การเข้าถึงดิจิทัลอย่างรู้เท่าทันและปลอดภัย เข้าถึงพร้อม ด้วยความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence : DI) และทักษะการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) ที่สามารถนำไปสู่ การสร้างประโยชน์ในการทำงาน และการดำรงชีวิตได้

ทั้งนี้การที่จะเปลี่ยนแปลงให้ผู้สอนมีสมรรถนะดิจิทัลที่ สูงขึ้น จำเป็นจะต้องให้ผู้สอนเป็น Disruptive Teacher คือ ครูผู้ทำลายล้างการสอนแบบเดิม แล้วสร้างสรรค์เทคนิค วิธีการ กิจกรรมการเรียนรู้แบบใหม่ โดยใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลมาบูรณาการ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

8.1.1 สำหรับโรงเรียน ควรส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูพัฒนาสมรรถนะเชิงดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ

ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชน เช่น จัดอบรมเชิงปฏิบัติการจัด ให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดหาทรัพยากรและอุปกรณ์ที่ จำเป็น เพื่อให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัล ไปใช้ในการ จัดการการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

8.1.2 สำหรับครู ควรตระหนักถึงความสำคัญ ของสมรรถนะเชิงดิจิทัล และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการสร้าง ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เช่น ศึกษาหา ความรู้เพิ่มเติม เข้าร่วมอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ครู เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการจัดการ เรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

8.1.3 สำหรับหน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริม และสนับสนุนให้โรงเรียน และครูพัฒนาสมรรถนะเชิงดิจิทัล อย่างต่อเนื่อง เช่น จัดอบรมเชิงปฏิบัติการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้โรงเรียนและครูสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ใน การจัดการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะ เชิงดิจิทัลของครูกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียน แรงจูงใจในการเรียน ความพึงพอใจ ในการเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากขึ้น

8.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะเชิงดิจิทัล ของครู เช่น ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านการสนับสนุน เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุ และนำไปสู่ การพัฒนาสมรรถนะเชิงดิจิทัลของครูได้อย่างตรงจุด

8.2.3 ควรศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้เข้าใจถึงมุมมอง ความคิดเห็น และประสบการณ์ของครู เกี่ยวกับการพัฒนา สมรรถนะเชิงดิจิทัล และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ใน การจัดการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน อย่างลึกซึ้ง

8.2.4 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมมากขึ้น เช่น ครูในระดับชั้นอื่น ๆ ครูในโรงเรียนขนาดกลาง ครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้ อย่างกว้างขวาง

9. เอกสารอ้างอิง

กนิชชา ศิริศักดิ์ และดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ. (2563).

การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลสำหรับ ครู. *อิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 15, (2), หน้า 1-11.

- ไทยรัฐออนไลน์. (2567). อินเทอร์เน็ตกับการศึกษา
กฎแสงสำคัญพลิกโฉมการเรียนรู้ สร้างโอกาส
และลดความเหลื่อมล้ำในยุคดิจิทัล.
ค้นเมื่อ มิถุนายน 4, 2567, จาก
<https://www.thairath.co.th/lifestyle/tech/2832950>
- ภัทรพร เยาวรัตน์. (2565). การศึกษาสมรรถนะและ
แนวทางการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูใน
สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
นครสวรรค์.
- แววดาว พรหมเสน. (2554, มกราคม-มิถุนายน). การวิจัย
เชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ. **มทร.อีสาน**,
4, (1), หน้า 95-102.
- ศยามน อินสะอาด. (2566, มกราคม-มิถุนายน).
สมรรถนะดิจิทัลของผู้สอนในยุคเทคโนโลยีพลิก
ผัน. **เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา**, 18, (24),
หน้า 1-17.
- ศรีฟ้า วงศานนท์. (2565). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต
ของนักเรียนในโรงเรียนแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่.
**Journal of Social Science and Buddhist
Anthropology**, 7, (8), หน้า 521-534.
- สุดามาศ ศรีนอก. (2557, กรกฎาคม-กันยายน). ปัจจัย
สมรรถนะครูและทักษะชีวิตของนักเรียนที่ส่งผล
ต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. **ศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 37, (3), หน้า 156-166.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566). **นโยบาย
และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2567**. ค้นเมื่อ มิถุนายน 4,
2567, จาก <https://ops.moe.go.th/policy-and-focus-moe-fiscal-year-2024/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **รายงาน
การศึกษาแนวปฏิบัติของการสร้างและส่งเสริม
การรู้ดิจิทัลสำหรับครู**. ค้นเมื่อ มิถุนายน 4, 2567,
จาก <https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1653-file.pdf>
- เอมอร จันทะคาม. (2564). **สมรรถนะหลักของ
ครูผู้สอนยุคดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of
Psychological Testing**. New York: Harper
& Row.
- Thailand Policy Lab Team. (2564). **เยาวชนเผชิญ
ปัญหาอะไรบ้างในปัจจุบัน ผลสำรวจเพื่อสร้าง
นโยบายเพื่อเยาวชนโดยเยาวชน**. ค้นเมื่อ
มิถุนายน 4, 2567, จาก
https://thailandpolicylab.com/youth_poll_result_thai/